

Tisztelt Ünneplő Közösség! Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A mai ünnep a Honvédség és Társadalom Baráti Kör újabb sikere. Tagjai elkötelezett emberek, akik azért dolgoznak, hogy megismerhessük és megérthessük a Magyar Honvédség 153 esztendő történetét, s ezen keresztül azt a hivatást, ami 1000 éven át a legnehezebb időkben megtartotta a hazát.

Amikor a Honvédség és Társadalom Baráti Kör megkezdte a működését, a pákozdi csata múzeumát a megszűnés lehetősége fenyegette. Most az országgyűlésben végszavazás előtt áll a törvény, amely felveszi ezt az emlékhelyet a nemzeti kegyeleti helyek sorába. Ez a kezdetben néhány emberből álló, de egyre gyarapodó kör nemzeti értéket hozott létre, amelyet törvényben is rögzítünk.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Az elmúlt években egymás után nyíltak meg itt, az emlékpark területén a honvédség történetét bemutató helyszínek, s most elérkeztünk az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékpontjának átadásához.

Ez az emlékpont a szabadságharcosoké. Azoké a fiatalembereké, mint az előttem szólott Dr. Pintér Lajos veronai tiszteletbeli főkonzul úré, Gedai István úré és Sándor József úré – ő ma odaátról nézi megemlékezésünket – akik átérték 1956 nagy találkozását a szabadsággal. A szabadsággal, ami boldogabb korokban észrevétlenül van jelen az életünkben, s olyan természetes, mint ahogy levegőt veszünk. Ha azonban nincs levegőnk, hihetetlen erőfeszítésekre vagyunk képesek, hogy újra lélegezhessünk. Ha nincs szabadság, ha zsarnokság

van és mindenki szem a láncban, ha a félelem és az elnyomás légköre mérgezi meg a hétköznapokat, az emberek hihetetlen erőfeszítésekre képesek a szabadulás érdekében.

1956 októberének végén a létező szocializmus zsarnokságával szemben egy ország ízlelte meg a szabadság levegőjét, és egyszerűen nem akarta többé kevesebbel beérni, mint a szabadsággal magával. Különösen a fiatalok próbálták meg mindent, a lehetetlenen is túl, vállalkoztak bármire, amivel a szabadságot védhették.

Ezt fejezi ki az emlékpont emlékművének felirata:

„Ott állsz, ahol ők.
Dacolva, puszta kézzel
Szabadságod tipró
Monstrumokkal szemben.”

Ezt az emlékművet egy jászberényi eset ihlette, de aztán hozzákerültek a Korvin köziek, s mind-mind a többiek élményei. Mindenki hozzámondta a maga történetét. Azt a mi korunkból nézve elképesztő, lehetetlen és érthetetlen történetet, ami az ország legkülönbözőbb pontjain megismétlődött, hogy a világ legnagyobb hadseregének acél monstrumait Molotov koktélokkal, könnyű fegyverekkel, sőt néhány helyen csak élőlánccal megállították a szabadságért harcolók.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

1956 története nagyon fontos tanulságot hordoz a magyar katonamember számára is. A legfontosabb kérdés az, hogy a honvéd kihez legyen hű? 1956 eseményei újra meg újra döntésre kényszerítették az egyes embereket: a tiszteket, hogy merre vezessék a rájuk bízottakat, a honvédeket, hogy merre kövessék előljáróikat.

Dönteniük kellett arról, hogy miként kezeljék a laktanyák előtti tüntetéseket. Dönteniük arról, hogy részt vegyenek-e a pártvezetés parancsa szerint a sortüzekben vagy a tüntetők mellé állva oltalmazzák a népet. Dönteniük arról – személyes és katona szakmai döntést hozva – arról, hogy harcoljanak-e a szovjet csapatok ellen. Dönteniük kellett arról, hogy a szolgálati helyükön, a laktanyában maradjanak-e egyáltalán. Személyes döntést kellett hozniuk arról, hogy részt vegyenek-e a megtorlásokban, a diktatúra hatalmának visszaállításában.

A többség tudta, hogy mit kell tennie. Azok is, akik – parancs híján – kímélve a magyar vért nem szálltak szembe fegyverrel az agresszorokkal. Azok is, akik a felkelőkhöz csatlakozva harcoltak a hazáért. Sok helyen vezették tisztek az ellenállást, szakmai értelemben is kitűnően. Azok is, akik nem írták alá a tiszti nyilatkozatot és ezért eltávolították őket a hadseregből.

Azok is, akik a megtorlás elől külföldre menekültek és életük példájával tovább öregbítették a magyarság hírnevét. Azok is, akik elszenvedték a megtorlást, és azok is, akik kalandvágyból itthon maradtak.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Albert Camus írja a Magyarok vére című írásában „Nyomorúságuk, láncaik és száműzöttségük ellenére királyi örökséget hagytak ránk, melyet ki kell érdemelnünk. A szabadságot, amelyet ők nem nyertek el, de egyetlen nap alatt visszaadtak nekünk!”

Igen, tisztelt Hölgyeim és Uraim, visszaadták nem csak Magyarországnak, de Európának is a szabadságba vetett hitet, azt a hitet, amire nekünk is oly nagy szükségünk van ezekben a nehéz időkben.

Nekünk nem harcolnunk kell a szabadságért – vagy legalábbis nem úgy, mint az '56-os nemzedéknek. Keményen kell megdolgoznunk azért, hogy maradéktalanul visszaszerezhessük a szabad döntés jogát munkánk eredménye felett, s azt ne eméssze fel nemzeti méreteken az adósságválság, amely rendkívül pusztítóan hat ma úgy az államra, mint a nemzet minden egyes családjára.

Azt a nehéz helyzetet, amiben vagyunk, csak a jóakarató emberek együttműködése és a kemény munka oldhatja fel. De az képes megtalálni a megoldást. Ha erre az emlékhelyre tekintünk eszünkbe fog jutni mindez.

Sokan, nagyon sokan, magánszemélyek és egyesületek, cégek és vállalkozók, megyei és kormányzati intézmények adták össze az erejüket. Így jöhetett létre ebben a formában ez az intézmény, hogy őrizze közös múltunkat, az előttünk járók küzdelmeit, életének igazgyöngynél is drágább kincseit: hűséget, becsületet, önfeláldozást, kitartást és – mindenekfelett – a szabadságot.

Kedves Barátaim!

A szabadság 1956-ban sohasem látott közösséget teremtett szerte az országban. A rá való emlékezés is sok kitűnő embert hozott ma itt össze.

Azt kívánom mindannyiunknak, 1956 történetével és hőseivel találkozva újra meg újra fedezzük fel a magunk számára a szabadság értékét, s ez a felfedezés segítsen minket hivatásunk teljesítésében.

dr. Hende Csaba

honvédelmi miniszter